
Михайлевська Н., студентка
Науковий керівник: Скорук О.В., к.е.н., доцент
кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності
підприємства Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ДОСВІД РОЗВИНЕНИХ КРАЇН У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасна ситуація на ринку характеризується ускладненням комерційних схем та посиленням конкуренції між компаніями. Через це підприємства все частіше стикаються з факторами виникнення кризи, що виявлені у зниженні заробітної плати, кількості обігових коштів, загостренні відносин між співвласниками підприємства, а також зменшенні фінансування заходів, необхідних для забезпечення високого рівня економічної безпеки підприємства.

Для політики зарубіжних країн характерна розробка стратегічних планових документів щодо підвищення безпеки підприємств та країни загалом. При цьому суб'єкти, які мають підприємницьку діяльність, виконують важливу місію у діяльності країни, а рівень їх захищеності залежить від впливів чинників, що належать до зовнішнього середовища.

Враховуючи міжнародний досвід, доцільно проаналізувати особливості забезпечення економічної безпеки підприємства на мікро- та макrorівні в найбільш економічно розвинутих країнах. Отже, підприємства в силу своїх власних національних та культурних факторів мають свої специфічні засоби досягнення економічної безпеки підприємства. Але спільним у них є те, що вони діють на базі постулатів:

- наукові знання є ключем у майбутнє;
- технології – двигун розвитку економічної безпеки підприємств;
- відповідальність керівників компаній полягає в заохоченні розвитку технологій та науки [1].

Багато країн свою увагу концентрують на розробці теоретико-прикладних засад підвищення економічної безпеки підприємства та формуванні засад сприятливого середовища діяльності. Найбільших результатів у цій сфері вдалось досягти підприємствам з США, Японії, Німеччини.

У Німеччині на макrorівні урядом створені національні спецслужби для контролю за ситуацією на економічно важливих об'єктах країни. Чинне законодавство ставить в обов'язок кожній особі збереження та нерозголошення комерційної таємниці, якщо вона стала відомою через службове становище чи трудові відносини. Населення своїм громадянським обов'язком вважає поінформувати відповідні органи про правопорушення, за що отримує належну грошову винагороду. На мікрорівні в Німеччині створено контрольно-розвідувальні підрозділи, які у взаємодії з приватними охоронно-детективними агентствами виконують функції безпеки щодо фірми та її керівництва й окремих працівників і

клієнтів. Співробітники спецслужб і детективних агентств здійснюють постійний моніторинг ситуації на підприємствах [2].

В Японії на макрорівні у формуванні економічної безпеки бізнесу важливу роль відіграє об'єднання Торгово-промислової палати та асоціації корпоративних керівників. Держава враховує інтереси бізнесу й намагається передбачити ймовірні заходи урядів-конкурентів і реакцію на них. Головним у збереженні високого рівня економічної безпеки є підтримка державними органами узгоджених дій між усіма суб'єктами ринку. На мікрорівні на департаменти кадрів, наявних у кожній японській фірмі, покладено контроль за неухильним дотриманням режиму секретності, який ґрунтується на кодексі поведінки службовців. Заборонено укладати угоди, які можуть підірвати довіру до компанії з боку клієнтів, влаштовуватися без дозволу керівництва на роботу за сумісництвом, а також давати й отримувати хабарі.

У США на макрорівні діє широкомасштабна система державної підтримки безпеки бізнесу. За підтримки держави понад 500 корпорацій регулярно обмінюються інформацією з найбільш актуальних питань національної та економічної безпеки. На мікрорівні найбільшим попитом користуються програми профілактики і боротьби з економічними злочинами у взаємодії правоохоронних органів країни з державними та приватними установами охоронних і детективних бюро. Якщо фірма має місячний дохід понад 10 тис. доларів, а штат фірми перевищує три людини, то один із співробітників зобов'язаний водночас вирішувати питання безпеки. Конфіденційну інформацію розбивають на блоки, яким присвоюють код, а для кожного співробітника розробляють картку-припис з переліком тих кодів, з яких він отримує інформацію, необхідну для виконання його посадових обов'язків [3].

Отже, світовий досвід показує, що найефективнішими інструментами забезпечення економічної безпеки підприємств є вдосконалення законодавчої бази, проведення політики ефективного використання персоналу, застосування інновацій у всіх напрямках економічної діяльності підприємства. Створення сприятливих умов для економічної безпеки підприємств можливе завдяки ефективній системі забезпечення інформаційної безпеки, яка стає актуальною через все більшу активність населення в процесах комп'ютеризації, в системах та мережах Інтернет. У більшості економічно розвинених країн законодавство, що регулює правовий режим комерційної таємниці та встановлює відповідальність за її неправомірне використання, – досить розвинений нормативний масив, формування якого здійснюють як на основі національних правил, так і у відповідності з сучасними стандартами міжнародної торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Троц І. В. Забезпечення економічної безпеки на підприємстві з метою попередження банкрутства / І. В. Троц // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2012. – № 1(59). – Ч. 2. – С. 223–227.

2. Марченко В. М. Світовий досвід забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства / В. М. Марченко, А. В. Бігун // Молодий вчений. – 2015. – № 1(16). – С. 18–21.

3. Савенко М. М. Міжнародний досвід організації економічної безпеки підприємств / М. М. Савенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 4. – С. 60–63.

Мороз Н., студент
Науковий керівник: Шостак Л.В., к.е.н.,
доцент кафедри економіки, безпеки та
інноваційної діяльності підприємства
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективне функціонування і розвиток підприємства вимагає наявності певних умов, що забезпечують ці процеси. Однією з найважливіших умов виступає економічна безпека підприємництва.

Економічна безпека підприємства визначається як стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від внутрішніх і зовнішніх погроз. Економічна безпека підприємництва може оцінюватися за допомогою різних критеріїв, методів, формуватись відповідно до принципів, умов та вимог.

Організаційна сторона економічної безпеки підприємства передбачається збереження як самої фірми, так і її організаційної цілісності, нормальне функціонування основних структурних підрозділів. Основні підрозділи фірми виконують всі свої функції для досягнення основної мети фірми.

Правова сторона економічної безпеки підприємства - постійне забезпечення відповідності діяльності фірми чинному законодавству, що виражається у відсутності претензій з боку правоохоронних органів (або контрагентів) до фірми. Крім того, відсутні втрати від операцій із зовнішніми партнерами унаслідок порушення останніми законодавства (умисне або ненавмисно). Це забезпечується юридичною експертизою всіх здійснюваних операцій, а також договорів, що укладаються.

Інформаційна сторона економічної безпеки підприємства - безпека, яка може бути оцінена як збереження стану захищеності внутрішньої конфіденційної інформації від витоку або розголошення в різних формах.

Фінансова сторона економічної безпеки підприємства виявляється в розрахунку основних фінансово-економічних показників діяльності фірми (таких як власний капітал, об'єм річного обороту, прибуток, рентабельність). У них відбиваються загальні результати забезпечення безпеки з організаційною, правовою, інформаційною і власне економічною сторін. Сюди можуть входити такі показники, як відсутність штрафів, санкцій з боку державних органів за порушення законодавства, відсутність втрат від операцій з недобросовісними контрагентами.